

secretaris bekleeden, op nieuw zijn benoemd; met toevoeging aan sommigen van nog andere gemeenten; terwijl er van de 16 niet benoemden, 12 tevens van hunnen post als secretaris zijn ontzet. Men kan hier aan geene toepassing, althans aan geene billijke of regtvaardige toepassing der wet op het notaris-ambt denken; maar waren dan die afgezette of niet herkozen burgemeesters, waarvan er velen sedert 12 of meer jaren die betrekking vervulden, daarin onbekwaam of nalatig geweest, zoodat zij zich eene continuatie daarvan onwaardig hadden gemaakt? Ook dit schijnt de oorzaak van hun ontslag niet te zijn geweest, Mijne Heeren; want, behalve de petitiën van sommige gemeenten aan den Koning, tot behoud van hunne burgemeesters, welke door den druk reeds zijn bekend gemaakt, heb ik er eene, tot hetzelfde einde den Koning aangeboden, hier voor mij liggen, welke een zoo hoogst loffelijk getuigenis, zoowel wat het karakter als de bekwaamheid van den betrokken burgemeester, welke dien post gedurende twaalf jaren bekleedde, bevat, dat ik elken minister gelukkig zal heeten, die bij het nederleggen van zijn ambt zulk een getuigschrift van zijne medeburgers zal kunnen medenemen. Ik zal u deze petitie niet voorlezen, maar eene bijzonderheid daaruit mag ik niet achterhouden, Mijne Heeren, omdat die getuigt van den goeden geest, welke in de gemeente waarvan die afkomstig is, heerscht, en welke tot voorbeeld aan anderen mag worden vermeld; het is deze: de petitie is van de gemeente van Voorburg, die gemeente bestaat uit een bijna gelijk getal roomschgezinden en protestanten, en behalve dat zij de onderteekeningen draagt van den gemeenteraad en alle notabelen van beide geloofsbelijdenissen, prijken bovenaan die van den predikant en den pastoor. Welk regard op die petitiën is geslagen, hebben wij nog dezer dagen vernomen uit den brief van ingezetenen van Ridderkerk aan den Minister van Binnenlandsche Zaken; ook aan die van Voorburg wedervervoer geen gunstiger lot. Ik weet niet of de leden van dit Ministerie nog prijs stellen op het grondwettig regt van petitie; maar dit weet ik, dat wanneer die petitiën met een verachtelijk stilzwijgen worden ter zijde gelegd en zonder gevolg blijven, aan de ingezetenen door dat regt weinig voordeel wordt verschaft. Zeker is het, dat zulke daden in vele oorden van ons zoo rustig Vaderland hier tot regtmatig beklag, elders tot onoenigheid aanleiding geven, en het komt mij wenschelijk voor dat de Natie opheldering aangaande die daden ontvangende, opdat men op dit Ministerie niet toepasse wat ik dezer dagen in een Fransch blad las: » Il fait de la division et par conséquent du desordre. »

Maar er is nog ééne, en naar mijn oordeel meer belangrijke reden voor de noodzakelijkheid dier opheldering: het geldt hier niet alleen het zaaijen van ontevredenheid en tweedragt onder het volk, niet alleen de goed- of afkeuring der daden van een Ministerie, het geldt ook de waardigheid der Kroon. Niet iedereen heeft bij elke daad van het Bestuur, welke hij afkeurt, de woorden van de Grondwet voor den geest: de Koning is onschendbaar, de Ministers zijn verantwoordelijk, — en van daár dat ook hier plaats heeft wat ik in het blad *le Napoléon* van 10 Februarij jl. zoo juist vond uitgedrukt:

» Par une habitude funeste, celle de tout rapporter, et par suite de tout reprocher au Gouvernement, on rend sans cesse le chef de l'État responsable et du mal qui se fait et du bien qui ne se fait pas. Ce serait avec raison, s'il jouissait d'une liberté d'action absolue. »

Wat misschien tot zoodanige valsche toepassing bij ons bijdraagt, is de onderscheiden wijze van afkondiging der Koninklijke besluiten in de officiële *Staats-courant*. Zoo leest men daar, wan-

neer het de benoemingen van burgemeesters aangaat, alleen » Bij » besluit van den . . . n°. . . heeft Z. M. goedgevonden » enz. Men vindt daarbij niet vermeld of dat is bij continuatie, of, zoo niet, in plaats van wien; zoodat de aftredende, al heeft hij zijne gemeente, en dus het Land, gedurende vele jaren nog zoo trouw gediend, alleen zijne afzetting verneemt door de benoeming van een ander, omdat er maar één burgemeester op eene plaats zijn kan; maar men vindt daarbij ook niet of die benoeming zonder of op voordragt van eenen, en zoo ja van welken, Minister heeft plaats gehad; terwijl men in eene andere *Staats-courant* (18 Januarij) als met zekeren ophef vermeld vindt een geheel Koninklijk besluit, waarbij aan den opperhovtvester en aan eenige ambtenaren bij dat departement een eervol ontslag wordt verleend, en de Minister van Binnenlandsche Zaken wordt benoemd tot opperhovtvester op zijne eigene voordragt. Ik weet niet of de Natie er zeer groot belang in stelt, te vernemen dat de Minister van Binnenlandsche Zaken een groot jager is, — aan vele gemeenten ware het liever geweest den nieuwen opperhovtvester op wild dan op hare burgemeesters te zien jagt maken; maar wat hiervan ook zij, die bijzondere wijze van de benoemingen der burgemeesters bekend te maken zonder vermelding op wiens voordragt dat geschiedt, als of de Minister dien het aangaat zich er over geschaamd had, heeft bij velen op het platte land den indruk gemaakt, dat die afzettingen niet het werk der Ministers maar van den Koning zelf was, en dien valschen indruk wensch ik, als schadelijk, te doen ophouden. In het algemeen belang derhalve, acht ik het wenschelijk dat omtrent die benoemingen inlichtingen worden gegeven. Het volk van Nederland was steeds warsch van willekeur en dwingelandij; dat heeft het bewezen bij de afschudding van het vreemde juk in 1813; het heeft een diep gevoel voor regt: daarvan getuigde het jaar 1830. Het zal dan ook wel niet onnut geacht kunnen worden dat het Ministerie in de gelegenheid worde gesteld zoodanige inlichtingen te dezer zake te geven als ten bewijze mogen strekken dat hier noch willekeur heeft plaats gehad noch onregt; en het is daarom dat ik van deze Kamer verlot verzoeken, om die op eenen door haar te bepalen dag van het Ministerie te vragen.

De Voorzitter stelt alsnu aan de Vergadering voor, den heer Hoffman verlot te verlenen tot het rigten van vragen aan het Ministerie betrekkelijk de laatste benoemingen van burgemeester, en die interpellatie te bepalen op Maandag aanstaande des voormiddags ten elf ure.

De heer Diemont geeft in overweging om de beslissing over de gedane vraag om verlot tot interpellatie van het Ministerie alsnog uit te stellen. Hij voegt er bij, dat hij zich in allen gevalle tegen het verlenen van dat verlot verklaren zal, omdat hij meent dat het bij de bedoelde interpellatie eene zaak geldt, die geheel tot de attributen der uitvoerende magt behoort.

Niemand zich verder tegen het dadelijk in omvraag brengen van het verzoek van den heer Hoffman verklarende, wordt daartoe overgegaan en het gevraagde verlot met 22 tegen 2 stemmen verleend.

Tegen hebben gestemd de heeren: Diemont en Tonckens; terwijl de heer Lightenvelt niet in de vergadering aanwezig was.

Daarna wordt de zitting verdaagd tot Maandag aanstaande ten elf ure.